

Князюк О.В., Насонова В.Б., Сандуляк Т.М., Кошланська Т.В., Шевчук О.А.

*Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського*

ВРОЖАЙНІСТЬ ТА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ СОРТІВ САЛАТУ ГОЛОВЧАСТОГО

Салат головчастий – однорічна овочева культура. Споживають головки салату в сирому вигляді (до утворення квіткової стрілки), а також з лікувальною метою, завдяки вмісту численних вітамінів та мікроелементів, алкалоїду лактуцину [1].

В Україні відмічена тенденція до збільшення площ вирощування салату головчастого, підвищення його продуктивності завдяки впровадженню нових сортів [1]. Необхідно відмітити, що рівень продуктивності різних сільськогосподарських культур визначають генетичні особливості сортів і гібридів, що забезпечують взаємодію росту і розвитку рослин з агроекологічними чинниками [2–5, 7, 9]. Тому необхідний підбір високопродуктивних сортів салату головчастого для конкретних ґрунтово-кліматичних умов вирощування.

Мета дослідження – встановити сортові особливості формування біометричних показників та врожаю салату головчастого в умовах правобережного Лісостепу України. Польовий дослід проводили в 2017-2018 рр на сортах Лолло Росса (ранньостиглий), Крупнокачанний (середньостиглий), Великі озера 659 (середньопізній). Салат головчастий вирощували розсадним способом. Висаджували 35-денну розсаду в відкритий ґрунт у третій декаді квітня за схемою 45×20 см. Загальна площа дослідної ділянки – 5 м², облікової – 1 м². Повторність – чотириразова. Одним з важливих показників росту і розвитку сільськогосподарських рослин є кількість та площа листків [6, 8]. Найбільша кількість листків на рослині салату головчастого відмічена у сорту

Крупнокачанний – 14 шт., що перевищує їх кількість на 2-4 за інші сорти (табл. 1).

Таблиця 1

Біометричні показники сортів салату головчастого

Сорти		Лолло Росса	Крупнокачанний	Великі озера 659
Показники				
Кількість листків на початку технічної стиглості, шт.		12	14	10
Діаметр розетки листків, см.	Фаза 4 листка (висаджування розсади)	15,4	13,7	12,9
	Початок технічної стиглості	30,5	33,8	36,1
Площа листків на початок технічної стиглості, тис. м ² /га		27,6	40,7	34,8
Урожайність, т/га		11,8	13,1	15,6
НІР ₀₅			0,9	

Загальна площа листків була найбільшою у сорту Крупнокачанний, а найменша – Лолло Росса. Виявлено, що діаметр розетки листків на період висаджування розсади (фаза 4 листка) був найбільший у ранньостиглого сорту Лолло Росса – 15,4 см. У інших досліджуваних сортів цей показник знаходився в межах 12,9-13,7 см. На початкових етапах формування розетки вегетативна маса рослин була більшою у сорту Лолло Росса. З настанням початку технічної стиглості даний показник був вищим у сорту Великі озера 659. Максимальна врожайність салату головчастого визначена у сорту Великі озера, що перевищує середньостиглий сорт Крупнокачанний і ранньостиглий сорт Лолло Росса відповідно на 2,4 і 3,8 т/га.

Таким чином, на період висаджування розсади найбільші біометричні показники (діаметр розетки листків) відмічені у ранньостиглого сорту салату головчастого Лолло Росса. При настанні технічної стиглості салату головчастого дані показники та врожайність мали більшу величину у середньопізнього сорту Великі озера 659.

Література

1. Кецкало В. В. Вплив сортових особливостей на врожайність салату головчастого в правобережному Лісостепу України. Агробіологія. Зб. наук. праць БДАУ. 2015. № 2. С 100–103.
2. Князюк О. В., Липовий В. Г., Підпалый І. Ф. Вплив технологічних прийомів вирощування на фотосинтетичну продуктивність гібридів кукурудзи. Агробіологіяю Зб. наук. праць БДАУ. 2012. № 1. С 116–120.
3. Князюк О. А., Шевчук О. А., Липовий В. Г. Продуктивність сумісних посівів кукурудзи з сорго цукровим на силос залежно від елементів технології вирощування. Сільське господарство та лісівництво. Зб. наук. праць. 2018. Вип. 11. С. 106–113.
4. Колісник О. М. Стійкість самозапилених ліній та гібридів кукурудзи до основних хвороб та шкідників в Умовах Правобережного Лісостепу України. Вісник Полтавської держ. аграрної академії. 2019. №2. С. 53–60.
5. Липовий В. Г., Князюк О. В., Шевчук О. А. Продуктивність сумісних посівів кукурудзи з бобовими культурами на силос залежно від елементів технології вирощування та регуляторів росту. Сільське господарство та лісівництво. 2018. Вип. 10. С. 74–83.
6. Ходаніцька О. О., Шевчук О. А., Ткачук О. О., Шевчук В. В. Особливості анатомічної будови вегетативних органів та врожайність льону олійного (*Linum usitatissimum* L.) при застосуванні стимулятора росту. Scientific Journal «ScienceRise: Biological Science». 2019. №4(19). С. 35–40.
7. Ходаніцька О. О., Шевчук О. А., Ткачук О. О. Ефективність застосування добрив на пшениці озимій. Зб. наук. праць ННЦ «Інститут землеробства НААН». 2018. Вип. 3. С. 69–75.
8. Шевчук В. В., Солоданюк Ю. В., Суржик В. В. та ін. Показники фотосинтетичного апарату рослин цукрового буряка за регуляції ретардантами. Современный научный вестник. 2017. 2(7). С. 27–29.
9. Шевчук О. А., Вергеліс В. І., Ткачук О. О., Ходаніцька О. О. Дія ретарданта на ростові процеси та анатомічні характеристики культури пшениці. Сільське господарство та лісівництво. 2019. Вип. 14. С. 118–126.